

років – час розквіту творчості «шестидесятників» Л. Костенко, В. Симоненка, А. Горської, які розвивали саме українську національну культуру.

Культурницьку течію руху шістдесятників, доповнивши її політичною, продовжували в підпіллі та таборах письменники дисиденти. Ідею відродження національної культури відстоювали Є. Сверстюк, В. Мороз, М. Осадчий та І. Дзюба.

Основні висновки щодо взаємовідносин національної культури і тоталітарного режиму в досліджуваних державах можна викласти у наступних положеннях:

- національна культура знаходиться під контролем режиму;
- тоталітарна держава може стимулювати або гальмувати розвиток національної культури для досягнення певних економічних або політичних цілей. Як приклад, політика коренізації, яка проводилася в 20–30-х рр. ХХ ст. в СРСР.
- у тоталітарному суспільстві виникає вороже ставлення до культур інших народів або окремих соціальних груп, які є ідеологічними супротивниками. Наприклад, ставлення до буржуазної культури в СРСР, до єврейської в Німеччині).
- як правило, пріоритет в тоталітарних державах віддається або соціальним питанням (пролетарська культура СРСР), або традиціям нації (арійська культура в нацистській Німеччині).

Отже, у різних тоталітарних режимах були свої особливості щодо ставлення до національних культур. Загальною метою цих режимів було встановлення цілковитого контролю над суспільством.

Одержано 21.04.2017

УДК 351.74(477)

Віктор Олександрович Лук'янов,

курсант 2 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Кріщак І. В.

НОВА ПАТРУЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Соціологічні дослідження свідчать про підвищення рівня довіри громадян до нової поліції. При цьому громадськість вказує на високий рівень виконання своїх обов'язків патрульними поліцейськими, дотримання законності та бажання змінити нашу країну на краще. Крім того, люди відзначають: дотримання патрульними правил поліцейської етики, ввічливість у спілкуванні з громадянами, патріотизм, людяність. Ці та інші професійні якості поліцейського вирізняють нову поліцію від старої міліції. Поряд з тим, в патрульній службі Національної поліції України є насущні проблеми, що потребують свого вирішення.

На сьогодні над проблемою несення патрульної служби працюють багато вітчизняних та зарубіжних вчених. Зокрема, окремі аспекти роботи патрульної служби ОВС досліджувалися В. Б. Авер'яновим, О. М. Бандуркою, Д. М. Бахрах, О. К. Безсмертним, К. С. Бельським, Ю. П. Битяком, І. П. Голосніченком, С. Т. Гончарук, Є. В. Додіним, М. І. Єропкіним, А. П. Закалюком, Р. А. Калюжним, А. Т. Комзюком, Ю. Ф. Кравченком, М. І. Мельником, О. С. Юніним та іншими. Втім реформа МВС України в цілому, а також зміни, що відбулися у правоохоронних органах взагалі ставлять на порядок денний нові теми для наукових розвідок, нові об'єкти дослідження, проблеми котрі виникають у діяльності новостворених чи змінених підрозділів поліції.

Головна проблема з якою зіштовхується нова патрульна служба полягає у відсутності належної координації в роботі між новими патрульними поліцейськими і районними відділами старої міліції – поліції. Справа в тому, що у більшості міст України нова патрульна служба є частиною районного відділу поліції. Наприклад, коли нові патрульні затримують особу, вони доставляють і залишають правопорушника на чергового частини, і з цієї миті людина, як і раніше, залишається в руках працівників старої міліції – поліції з усіма її вадами. В результаті, як би добре патрульна служба не працювала по затриманню, усіх правопорушників вона повинна передавати до райвідділів і на цьому її компетенція закінчується. Так, наприклад, левову частку серед усіх скоєних злочинів у м. Києві займає домашнє насильство. Раніше у разі заяви про подію на місце прибував патрульний наряд, складав протокол, після чого він передавався дільничному районного відділення. Дільничний на власний розсуд або відправляв насильника в соціальний центр для коригування поведінки правопорушника або особисто працював з конкретною сім'єю.

Нова поліція виявилася наодинці з проблемами старої системи. Нові поліцейські також скаржаться на переробку робочого часу без додаткової компенсації. Так, їх примушують працювати понад норму, їм часто призначають заняття для підвищення кваліфікації у вихідні дні. У них відсутні елементарні зручності – приміщення-роздягальні, шафи для одягу, душові кабінки тощо. Тим не менш, усі ці вади виходять від нового керівництва поліції, начебто відібраного в ході реформи. Таку незахищеність нової поліції не можна залишати надалі.

Ніхто досі точно не знає, за якими критеріями відбираються керівники нової національної поліції. На підставі чого та або інша молода людина перемогла в конкурсі і очолила службу в конкретному місті? Можливо, конкурс і проводять, проте МВС України жодної інформації із цього приводу не озвучує. Це викликає здивування, в першу чергу, серед самих поліцейських та громадськості. Ця кадрова закритість деморалізує поліцейських, які розуміють, що в цій сфері існують якісь «таємні ігри».

Також відмітимо непрозору процедуру дисциплінарних стягнень нових патрульних поліцейських. Зараз усередині служби діє система грошових штрафів за певні проступки, наприклад, за явку на роботу неголеним у чоловіків або із зухвалою косметикою у жінок. Проте проблема полягає в тому,

що згідно із законодавством, поліцейського можуть залучати до покарання лише за рішенням суду. Самі поліцейські неодноразово скаржилися на те, що їх штрафують. Вони не розуміють, на підставі чого з них знімають частину заробітної плати.

Усі чекали, що після введення в столиці України практики цілодобового патрулювання вулиць, кількість скоєних злочинів і правопорушень різко впаде. Раніше в міліції діяв строгий порядок фіксації усіх правопорушень, і вищестояще керівництво вимагало виконання певного плану фіксації злочинів. Зараз же виконання плану у підлеглих ніхто не вимагає, а отже, і кількість правопорушень на папері знизилася. Але громадськість справедливо відмічає навпаки, зростання кількості квартирних крадіжок, грабежів, розбоїв та інших важких злочинів. Тим паче, що ЗМІ прискіпливо відслідковують діяльність нової поліції взагалі. Така увага, це добре, вона спонукає зокрема нову патрульну службу працювати більш відповідально та ретельно.

Двох з половиною місяців нехай і досить інтенсивного навчання все ж таки не достатньо аби випустити повністю підготовлених патрульних поліцейських на вулиці великих міст. Як результат – в деяких ситуаціях патрульні поліцейські просто не знають, як поводитися на місці події, і часто звертаються до своїх старших колег за допомогою. Різняться також цифри про кількість звільнених співробітників нової поліції. На початку жовтня 2016 р. міністр внутрішніх справ А. Аваков заявив, що лише в Києві вже звільнено 28 поліцейських, причому двоє з них – за правопорушення. «За результатами двомісячної роботи з двох тисяч поліцейських «відсіялися» лише 28 працівників. Ми чекали відсівання 10–20 %, але не так мало», – відмітив міністр. Крім цього, двох чоловік звільнили «за підозрою або за фактом непристойних дій з грошима». Проте за інформацією іншого джерела з нової поліції по усій Україні вже звільнили 200 чоловік. При чому причини різні – від порушення внутрішньої дисципліни до звільнення за власним бажанням.

Нарешті, серед недоліків, які можуть привести до майбутніх зловживань з боку поліцейських, є новий закон про поліцію. Будь-який громадянин може бути зупинений у будь-якому місці патрульним поліцейським, і буде зобов'язаний пред'явити документи лише тому, що патрульний поліцейський вважає, що ця людина має відношення до вчиненого правопорушення. У новому законі також написано, що усі громадяни зобов'язані підкорятися зовнішньому догляду, самотійно відкривати сумку, а також багажник машини і показувати вміст без свідків і понять.

Таким чином, можна виокремити декілька основних проблем нової патрульної поліції, які необхідно негайно виправляти:

- відсутність належної координації в роботі між патрульними поліцейськими і районними відділами старої міліції-поліції;
- недостатня соціальна і правова захищеність нових поліцейських;
- непрозорість в роботі нової поліції;
- безпідставні дисциплінарні покарання в новій поліції;
- кількість правопорушень стала не меншою, а більшою;

- нова патрульна служба поки що вимушена працювати поряд з існуванням старих не реформованих служб в райвідділах (дільничні інспектори, кримінальний розшук, дізнання тощо);
- надмірне розширення повноважень нових патрульних поліцейських.

Одержано 21.04.2017

УДК [351.74:165.1](477)

Вадим Віталійович Воробець,

курсант 2 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. юрид. наук Кріщак І. В.

ФОРМУВАННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

В сучасній Україні громадськість дедалі більшу увагу приділяє Національній поліції, а особливо тому, як працівник поліції виконує свої професійно-службові обов'язки, чи в змозі він неухильно дотримуватися законодавства України та працювати у суворій відповідності до нього.

Виходячи з сервісної спрямованості сучасної держави, поліція надає в межах визначених законом послуги тим особам, які з особистих, економічних, соціальних причин, або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги, тобто вона покликана стати сервісним органом. На сьогоднішній день є багато концепцій з приводу того, яким повинен бути поліцейський та рівень його моральних якостей. Безумовно, що він повинен мати високий рівень правової свідомості та правової культури, адже саме поліцейські великою мірою відповідають за розкриття злочинів та забезпечення охорони прав людини, підтримання публічної безпеки і порядку.

Спочатку варто розібратися з тим, що являє собою саме поняття «правосвідомість». Як зазначає О. Ф. Скакун, правосвідомість – це система ідей, уявлень, емоцій та почуттів, які відображають ставлення індивіда, групи, суспільства до минулого, чинного та бажаного права, а також до діяльності, пов'язаної з правом. Правосвідомість не лише виражає ставлення індивіда до правової дійсності, а й спрямовує її на певні зміни в правовому середовищі, прогнозує і моделює їх.

Говорячи про правосвідомість працівників Національної поліції, варто зазначити, що вона включає в себе елементи, притаманні правосвідомості усіх громадян (правову психологію, правову ідеологію, правову поведінку), а також функціонує у єдності та взаємодії з політичною, естетичною та іншими видами суспільної свідомості.

Так, правосвідомість поліцейських має свої особливості, що обумовлені своєрідністю завдань та виконанням професійно-службових обов'язків. Імідж працівника Національної поліції та самої системи Міністерства внутрішніх